

David Nàcher: 'A Catalunya entenem com a popular allò que surt del poble i tota la cultura que es fa de manera lúdica'.

Published by [Interacció](#) [1] on 30/01/2025 - 13:42 | Last modification: 30/03/2026 - 09:51

El passat 19 de novembre va tenir lloc a l'auditori del CERC la jornada 'La cultura popular i tradicional en el segle XXI: en quin punt som?' Les sessions van aportar una gran quantitat de continguts, amb debats encesos, vibrants i apassionats entre els qui hi van participar com a ponents, i també entre el públic assistent. Us oferim l'entrevista que hem fet a David Nàcher, que va fer-ne la ponència inaugural i va moderar la taula rodona posterior. Nàcher és autor del treball de recerca *Relleu Generacional en l'associacionisme cultural*, polític i tècnic d'economia social i solidària, mobilitat internacional i garantia juvenil de l'Agència Catalana de Joventut. Aquesta és la conversa que hi hem mantingut.

És difícil definir què és la cultura popular. Qui decideix el que és popular o no? El pop deriva de la *popular music*, per la qual cosa, i seguint aquesta lògica, el reggaeton -o reguetó- també seria cultura popular. Aquí hi ha una tensió entre la cultura popular i la tradicional, aspecte que va aparèixer durant la jornada. Com veus aquesta dicotomia i el problema de les definicions?

És un tema que crea molta controvèrsia segons des de quina vessant sigui estudiada, ja que comporta un posicionament ideològic i una forta càrrega política. Com tota definició deixa aspectes claus i s'han de matissar amb un desenvolupament profund d'aquesta definició. Tot i així, crec que puc donar tres idees sobre la diferència entre la cultura pop, la cultura popular i la cultura tradicional.

Entre la primera i la segona hi ha una clara diferència entre les accepcions de la paraula popular i les diferències entre com entenem aquesta paraula els catalans i els anglòfons. Per mi la diferència és que a Catalunya entenem com a popular allò que surt del poble i, per tant, tota cultura que es fa de manera lúdica, oberta i amb la participació ciutadana.

En canvi, la cultura pop és aquella que recau en l'accepció de reconeixença de popular. En aquest sentit el reguetó cabria dins la cultura pop, ja que s'escolta a la radio, els concerts són multitudinaris i es segueix molt des de la joventut, però no seria popular a Catalunya, ja que no està fet des del poble.

Pel que fa la cultura tradicional és la que més debat genera. Sóc un ferm defensor que existeix una cultura popular que, a base de temps, pràctica i alguns interessos, ha esdevingut tradicional. No és una construcció estable, ja que les societats i les cultures són les que defineixen el corpus tradicional i, per tant, ha d'haver un pacte amb el que és o no és tradicional. Aquest dependrà de l'obertura de cada cultura, però també, de la seva antiguitat, dels seus practicants i també dels interessos polítics que hagin existit.

Crec que és interessant escoltar diferents opinions sobre el tema i tenir un debat obert sobre el que és la cultura en un sentit ampli i veure les interseccions entre l'alta cultura, la cultura popular i la tradicional.

El relleu generacional també és un tema important. En el teu estudi *Relleu generacional en l'associacionisme cultural* relaciones les associacions de cultura popular amb el món jove, amb una part dedicada a entrevistes...

Les entrevistes són un espai molt necessari a l'estudi, ja que valoren el relleu, la joventut i l'obertura de les entitats més enllà dels números. Les conclusions són clares: d'una banda, el relleu pot ser generacional o no. Hi ha entitats que reben entrada de socis i sòcies a partir de certa edat. Si això passa de forma natural potser no cal forçar l'entrada de persones joves, ja que l'interès pel que fa l'entitat, potser es desenvolupa a partir de certa

edat. De l'altra, cal ser oberts i parlar sobre el dol associatiu. El tancament d'entitats o d'activitats s'ha d'acceptar de forma natural, mentre apareguin altres iniciatives. És dolorós haver de tancar un projecte que has viscut de forma intensa, però a voltes pot ser alliberador i pot donar ales a noves iniciatives.

Igualment, s'ha de pensar que l'efecte moda també és clau. Tal i com les sardanes eren l'eix principal de la cultura tradicional catalana, ara ho són els castells i els diables. És necessari entendre-ho i saber on establir els objectius de les associacions, per no viure en l'ostracisme. Els cicles vitals canvien i el que ara està de baixada, potser d'aquí 20 anys torna a estar a la palestra.

I també vull afegir que el repartiment de poder és clau per poder encaixar les noves generacions, però també altres diversitats. Com més repartit està el poder, menys càrrega representa per a aquelles persones que fan el pas endavant, però també més democràtica és l'entitat. Com més diversa és la junta, més diverses són les decisions i atrau a més diversitat de persones. Per tant, repensar les tasques i empoderar diferents persones per assumir-les és clau per al canvi.

També les noves generacions s'estan unint en col·lectius i entitats més petites i amb objectius més definits. Si en els 80s i 90s les propostes eren fer ateneus, ràdios associatives i espais transgeneracionals, la tendència actual és fer grups petits de teatre, amics que fan podcast i grups de criança. Aquest fet no és ni positiu ni negatiu, però fa repensar les estructures de les entitats tradicionals.

A més, les activitats secundàries són imprescindibles per atraure noves generacions. Si en una entitat de cultura popular es fan altres activitats, com grups d'infants, espais feministes o cistelles ecològiques, l'activitat creix i el sentiment de pertinença també. I finalment hem de saber que el capitalisme actual i el món digital ens fa una competència més ferotge que la de temps passats. És necessari tenir més aliances, aprofitar les economies d'escala i explorar les xarxes socials per poder fer més fort el món associatiu.

L'estudi 'Relleu generacional en l'associacionisme cultural' es va publicar al núm. 25 de la revista Canemàs

Durant la jornada també es va parlar de la necessitat d'obrir les entitats de cultura popular a nous aires i noves veus. Ens cal ser més diversos? Què s'ha de canviar?

Com he dit en la pregunta anterior si es vol ser divers, el poder ha de ser divers. Les entitats que tendeixen a repartir el poder, amb copresidències, procediments de canvis de juntes, repartiment de càrrecs i mirada feminista, són aquelles que diversifiquen la seva base social i les persones de l'entorn. Com més oportunitats es donen i més confiança es té amb les persones que ocupen nous càrrecs, més oportunitats de poder integrar altres idees, i això ens farà entrar en una espiral positiva d'entrada de noves persones.

La diversitat sense igualtat real pot quedar-se en folklore?

Sense igualtat real no pot haver diversitat. Si només es vol a les persones joves, racialitzades o amb diversitat funcional per poder semblar diversos a les fotografies es treballarà des de la falsedat i això ens donarà pitjors resultats a la llarga. La diversitat és necessària a la cultura, com a la resta d'espais socials. És important reflectir-la a les entitats, saber-la encaixar, donar-li un espai important i mantenir-la. En cas que això no sigui així, la societat tendirà a fracturar-se, la diversitat s'unirà en espais segurs propis i es trencaran els ponts i els vincles necessaris per a la convivència i l'intercanvi real.

El català ha de jugar el paper de llengua vehicular de la societat, i de la cultura popular en particular. Com es fa això?

El català ha de ser central en la construcció del país. Ha de ser la llengua de cohesió i d'ús dins de les entitats, però també en els seus missatges externs. S'han d'oferir més espais informals d'ús del català, sobretot a les ciutats mitjanes i grans del país, i la cultura popular és un espai privilegiat perquè això succeeixi.

Una bona pràctica seria poder oferir el local social per poder fer classes de català, estendre les parelles lingüístiques entre els socis i sòcies o poder participar en campanyes com el #mantincelcatala entre els i les participants de l'associació o el col·lectiu.

La joventut, en aquest moment, és el teu àmbit d'especialització professional. Creus que els joves coneixen prou la nostra cultura popular?

Els estudis demostren que la joventut, com la resta de segments d'edat, està polaritzada. Hi ha una part de la societat, al voltant del 25%, que participa en espais de cultura popular i està ben informada sobre el tema, però la resta queda molt despenjada. Es relaciona aquesta població al voltant de la cultura popular amb uns estudis superiors, un origen català i una estabilitat laboral molt superior a la mitjana, per tant, es percep un clar biaix de classe.

El volum de persones joves que participen a la cultura popular, que també incorporen aquest biaix, participen amb menor volum que els adults, però els que ho fan són més actius, ja que participen a més espais i de manera més intensa.

En aquest sentit, és més difícil poder arribar a les persones joves que a la resta de la societat, però un cop hi has accedit, la seva participació és molt més potent.

David Nàcher amb l'estudi 'Relleu generacional en l'associacionisme cultural' | Elena Calzada

L'ajuntament ha de ser l'interlocutor de totes les realitats culturals del seu municipi?

L'ajuntament té un paper clau en la dinamització dels espais participatius del municipi i, per tant, també en la cultura. Aquells ajuntaments que aposten per la dinamització del municipi multipliquen exponencialment la vinculació dels ciutadans i la participació de les entitats. Són claus aquells municipis que ho fan amb la voluntat de començar a dinamitzar espais on la societat civil no s'ha organitzat.

Tot i així, a vegades, l'ajuntament també pot ser una llosa per la societat civil. En poso tres exemples: el primer és fer competència a les pròpies entitats. Si en el municipi hi ha un espai de dansa, potser no és necessari que s'ofereixin cursos de dansa en el centre cívic. El segon és no reconèixer tota la participació. A vegades, els i les tècnics municipals no coneixen tots els espais de participació o els classifiquen per categories. És important reconèixer tota la participació i donar-hi espai, a vegades sent copartípics i a vegades no actuant. El tercer exemple és cedir espais que són competència de l'ajuntament a entitats. En ocasions els ajuntaments, amb voluntat participativa, han cedit competències a entitats que no estaven preparades. La cogestió o gestió cívica és un espai a recórrer, però cal que les entitats estan preparades i comptin amb un gran suport del consistori.

Un aspecte preocupant és que en alguns municipis la cultura dels nous entrants entra dins l'àrea de benestar i no pas en la de cultura...

Aquesta és una manera de fer veure que no som un sol poble. La cultura catalana, central en el municipi, té una regidoria i està dotada de pressupost i professionals, en canvi les altres cultures, de nous entrants o no, es perceben com a folklòriques o pintoresques. S'han de fer polítiques de cultura posant al centre les mostres i les persones que la fabriquen, no estratificant el contingut. I s'ha de donar el mateix espai a totes les seves mostres.

El treball transversal entre les diferents àrees socials de l'ajuntament (benestar, cultura, esport, cicles de vida...) és una obligació i la càrrega de feina perquè sigui una realitat recau sobre l'administració i no sobre els ciutadans.

I per acabar. Fes-nos una valoració de la jornada en què vas fer la conferència inaugural i vas moderar una taula rodona. Quins són els aspectes que t'agradaria subratllar-ne?

Va ser un orgull poder tenir l'espai inaugural i poder moderar la taula. Crec que va ser un espai interessant poder trobar-nos des de la societat civil, l'acadèmia i l'administració per poder pensar quines poden ser les claus per millorar la cultura popular del nostre país, cap a on han d'apuntar les polítiques públiques i quina és la millora manera de poder millorar la convivència en la diversitat.

És necessari seguir-nos trobant, conèixer la realitat i entendre totes les mirades. Només així es pot caminar cap al manteniment de la cultura popular, l'establiment d'unes polítiques de millora i facilitació i una difusió de nous coneixements sobre la temàtica.

Categories: Entrevista

Categories: Articles i anàlisi

Tags: participació cultural

Tags: diversitat cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: treball cultural i professionals

Tags: cultura popular

- [2]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2025/01/davidnacher-entrevista>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/9759>